

Innspill stortingsmelding - langsiktig verdiskaping fra norske energiresurser

Energi er viktig for våre bransjer innen industrien og tilgjengelig kraft til en lav pris er et av de viktigste konkurransefordelene til norsk industri. Dette rammevilkåret påvirkes av flere departementer og direktorater. Her er det viktig å se energipolitikken i sammenheng.

Fellesforbundet mener det er bekymringsfullt at fastlandsindustriens andel av verdiskapingen nå er nede i 7 prosent, mens den hos våre europeiske handelspartnere og konkurrenter ligger på omlag 17 prosent, med mål om 20 prosent. Fellesforbundet mener at Norge må ha en tydelig ambisjon om å øke industriens andel av verdiskapingen dersom vi skal kunne bevare og utvikle det norske velferdssamfunnet videre. Da må vi også ta våre ressurser i bruk. Nok og rimelig energi er en forutsetning for å både nå klimamålene og bygge ny industri. Fellesforbundet håper derfor meldingen vil bidra til at det blir nok fornybar energi framover for å utvikle industrien, samt bygge nye arbeidsplasser.

Mer fornybar kraft er nødvendig for et grønt skifte

Norge har bygget opp en konkurransedyktig kraftforedlende industri basert på fornybar kraft. Fellesforbundet mener norsk energiproduksjon og energibruk skal baseres på utnyttelse av energikilder i tråd med en bærekraftig utvikling og i et globalt perspektiv. Vår ambisjon er å bygge mer klimavennlig industri. Denne ambisjonen og målet om å elektrifisere samfunnet tilsier behov for mer fornybar kraft. Vi kan ikke belage oss på å importere kraft fra Europa.

Forutsigbar tilgang på kraft er viktig for en framtidsrettet industriell utvikling i Norge. Kraftprodusentene må stimuleres til å modernisere og kontinuerlig oppgradere eksisterende anlegg. Det bør gjøres endringer i lovverket for å pålegge kraftselskapene å investere i beste tilgjengelig energieffektiv teknologi. Kraftig satsing på energi-effektivisering, økt kraftproduksjon gjennom opprustning av eksisterende anlegg, utbygging av nye anlegg der det ligger til rette for det, samt et forsterket linjenett, er viktige tiltak for å øke tilgangen på kraft til stabilt konkurransedyktige priser og redusere prisforskjellene mellom regionene.

Satsing på ovenstående og andre muligheter for energi vil kunne bidra til å redusere konfliktfylt utbygging av landbasert vindkraft. Økt tilgang til fornybar energi bidrar til å sikre eksisterende arbeidsplasser, samtidig som det legger grunnlag for nye. Norsk leverandørindustri bør ha ambisjoner om økte markedsandeler innen vindkraft, både til lands og til havs. Det er avgjørende at konsesjonssystemet er solid, slik at vi finner den rette balansen mellom bruk og vern. Fellesforbundet mener vindkraftpolitikken må være ansvarlig.

Elektrifisering gjennom tilknytning til kraftnettet og fornybar kraftproduksjon offshore vil være særlig viktig. Det er også viktig at vurderinger knyttet til elektrifisering av anlegg på norsk sokkel og utbygging av offshore vindkraft gjøres ut fra et helhetsperspektiv, der den landbaserte industrien og offshoreindustriens tilgang til kraft til konkurransedyktige priser er ivarettatt. Videre vil tiltak for å redusere utslipp fra fakling og kaldventilering, ved å ta i bruk lav- og nullutslippsdrivstoff som hydrogen, ammoniakk og biodrivstoff, og karbonfangst- og lagring være sentrale for å nå klimamålene.

Leverandører av klimaløsninger nå og i fremtiden

Fellesforbundet mener at det er den verdensledende kompetansen vi i dag har innenfor verkstedindustrien som kan ta oss framover mot vårt felles mål om å bli et lavutslippssamfunn i 2050. Over 200 000 arbeidstakere i samtlige av landets kommuner har direkte eller indirekte sitt daglig virke innenfor denne næringen. Fellesforbundet mener at denne industrien må videreutvikles, ikke avvikles. Teknologien herfra skaper nye verdier og leverer nye løsninger til andre næringer.

Fellesforbundet vil understreke at industriutvikling ikke er noe man bare kan vedta, men må utvikles gjennom lønnsom aktivitet, om vi skal nå lavutslippssamfunnet. Fellesforbundet mener derfor det er helt sentralt å legge til

rette for en videreutvikling av olje- og gassindustrien, samtidig med en skrittvis utvikling av leverandørindustrien mot andre næringer som vil gi flere bein å stå på, blant annet inne havvind.

Havvind er allerede i dag en global industri. Vår solide offshore, maritime og marine kompetansebase i kombinasjon med statlig finansiell satsing gir Norge et unikt utgangspunkt for satsing på ny industriutvikling innen havvind. Hywind-konseptet på Tampen er et eksempel på en fornybar satsing som ennå ikke er lønnsom og som ikke ville blitt realisert uten kunnskapen eller inntektene fra olje og gass. Aker og Kværner er også blant de ledende aktørene i verden når det gjelder utvikling av flytende havvind. Videre kan havvind mellom annet brukes til elektrifisering av installasjoner på sokkelen, for offshoreoppdrett og for framtidige ladestasjoner for elektrifisert skipsfart.

Det er umulig å nå Paris-avtalen uten karbonfangst- og lagring. CCS er et område hvor Norge virkelig kan gjøre en forskjell globalt. For å realisere framtidige CCS-prosjekter i industrien er en infrastruktur for CCS en forutsetning. Det er viktig at dette kommer på plass raskt slik at industrien kan sette i gang sine prosjekter som er viktige for å nå klimamål.

Klimaomstilling – ikke klimautflagging

Vi kan bidra til å kutte utslipp i virksomheter som ligger i Norge. Flyttes de ut av landet mister vi denne muligheten. Norsk industri er i all hovedsak basert på fornybar kraft, derfor er EUs ordning med CO₂-kompensasjonen avgjørende for å motvirke utflytting av industri til land som ikke tar klimatrusselen på alvor. Det må ikke skapes usikkerhet om CO₂-kompensasjon for norsk industri. Ordningen må ikke undergrave industriens konkurransevne og mulighet til elektrifisering. I tillegg må staten, eksempelvis med Enova, bidra med virkemidler som kan avlaste risikoen for industrien i utviklingen av lavutslippsløsninger med fornybare energikilder som erstatning for fossile.

Energieffektive bygg og byggeplasser

Fellesforbundet mener det må jobbes videre mot målet om utslippsfrie byggeplasser både av hensyn til klima og luftkvaliteten. Fellesforbundet viser til at byggenæringen har et stort potensial for energisparing, og nye byggeforskrifter stiller høye krav til energieffektivitet. Like viktig er den eksisterende bygningsmassen, der mange bygg med høyt energibehov er modne for renovering. Også utslipp fra produksjon av byggematerialer og oppføring av bygg må reduseres. Livsløpsanalyser for bygg og materialer må inngå i kravspesifikasjonene, og arbeidet med utslippsfrie byggeplasser må videreføres. Enovas tilskuddsordninger må i tillegg bidra til å fremme seriøsitet i byggebransjen.

Verden trenger fortsatt olje og gass i 2050, men med lavest mulig CO₂-fotavtrykk

Ifølge framtidsprognosene til Det internasjonale energibyrået (IEA) vil olje- og gass fortsatt dekke 33 prosent av verdens energibehov i 2050, samtidig som vi når klimamålene. Olje og gass er en global handelsvare, og Fellesforbundet mener det vil være svært uklok politikk å ensidig stenge ned norsk produksjon før etterspørselen tilsier det. Det hjelper verken klima, miljø, arbeidsplasser eller den økonomiske muskelen som må til for å finansiere en grønn omstilling. Den norske oljeproduksjonen utgjør i dag omlag 2 prosent av verdensmarkedet og vil raskt bli overtatt av andre og kunne medføre høyere utslipp globalt.

Samfunnet vil i uoverskuelig framtid etterspørre petroleumsprodukter. Bruk av olje til forbrenning, og særlig til oppvarming og transport, må reduseres og helst opphøre. Karbonet i olje og gass er samtidig en verdifull ressurs som brukes innen en lang rekke produkter som verden vil være avhengig av også i et framtidig lavutslippssamfunn. Det gjelder for eksempel gummi, plastikk, mobiltelefoner, datamaskiner, klær, maling og legemidler. Slike produkter må kunne gjenvinnes og gjenbrukes og må bli produsert med et lavest mulig klimaavtrykk. I tillegg bør fornybare råstoffer vurderes brukt i produktene.

Med vennlig hilsen

Fellesforbundet

Jørn Eggum
(sign.)

Sindre Kvil
(sign.)

Dette brevet er elektronisk godkjent i Fellesforbundet og har derfor ingen signatur.